

# EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

**Előfizetési ár helyben és vidéken:**  
 Egy hónapra 12.50 K Félévre . . . 75.— K  
 Negyedévre 37.50 K Egész évre. 150.— K

**EGYES SZÁM ÁRA 50 FILLÉR.**  
 Kapható az összes dohánytözsdékben,  
 utcai árusítóknál.

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
 Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)  
 a városi bérházban.

## A szerb kormány lemondott.

Belgrádból jelentik: A Davidovics-kormány lemondott, mert az osztrák békeszerződést olyan formában, amint azt Saint Germainben előterjesztették, nem akarta aláírni. A király felkérte a lemondott kormány tagjait, hogy az új kormány megalakulásáig maradjanak helyükön. A tárgyalások folyamatban vannak. Pár nap múlva meglesz az új szerb kormány. (Dacia.)

## Román művészhangverseny a Bikában.

Érdekes és igen értékes művészeti esemény lesz Debreczen művészeti életének az a hangverseny, amelyet N. Papazoglu, az európai hírű kiváló celloművész és J. Tamasescu, a kitűnő baritonista operaénekes tartanak e hó 18-án, esütörtökön este az Arany Bika d'sztermében. Tamasescu világszerte ismert énekes, a bukaresti udvari színház tagja.

Részt vesz a hangversenyen O. Hilbert Janka, a debreczeni színházak operaénekes-nője, aki gyönyörű hangjával egyszerre meghódította a közönséget s aki a rendezőség felkérésére szíves készséggel igérte meg közreműködését. A zongorakíséretet Mally Károly karnagy vállalta el, aki e téren elsőrangú művészen. A műsor és a szereplő művészek személye biztosítja az est magas művészeti nívóját.

A hangverseny védnökségét Mihalescu kormányzó-tábornok vállalta el. A művészetet kedvelők körében máris rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek a minden szempontból fenyvesnek ígérkező művészeti esemény elé.

## Tilos mindenféle hírterjesztés.

### Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletről (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképen közölni, hirtetni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harc tevékenységét érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármiféle, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő bezárásra és 2000 lei pénzbüntetésre elítéltetni; amikor a fenti vétek kémkedési és árulási szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntető törvényekben előírt büntetések fognak végrehajlatni.

## Lovászy a polgárság szervezkedését sürgeti.

### Mi lehet a kibontakozás? A középut politikája. Megalakult az Egyesült Nemzeti Polgári Párt.

A budapesti Szabadság című lap munkatársa beszélgetést folytatott Lovászy Mártonnal, aki a kibontakozásról az alábbi nyilatkozatot tette:

„Bármilyen vigasztalan a helyzet, a kibontakozásnak mégis volna egy módja és pedig az, ha visszatérnénk a versaillesi sürgöny álláspontjára. Vagyis ha olyan kormány alakulna, amely a polgárságot, a földműves népet és a munkásságot képviselné. A legelső lépés, amelyet e cél elérésére okvetlenül meg kell tenni,

**a demokratikus és nemzeti irányu polgárság egyesülése és szervezkedése.**

Sajnos, ennek a pártnak féltékenykedése ezidőszerint még utját állja s bennem mindinkább az a meggyőződés érelődik meg, hogy ezt a célt csak úgy érhetjük el, ha szakítunk minden pártkötelekkel, lerazzuk magunkról a pártérdek és pártfegyelem bilincseit és mint szabad, független polgárok egyesülünk egymással a nagy cél szolgálatára.

Csakis ezen a módon bizonyíthatja be ez az ország, hogy van meg benne életösztön és eleterő. A győzelmünk folyamatának maiból a nemzetből kell kiindulnia. És én még mindig hiszem, hogy ez a folyamat meg is fog indulni. Erősen meg vagyok győződve, hogy a nemzet nagy többsége nem barátja a most csapongó szélsőségeknek, hanem azt

**a bölcs középutat akarja követni, amely a rend, nyugalom, kiegyenlítés és a demokratikus szabadság felé vezet.**

Mindenki torkig van már a forradalmakkal, a különböző színű terrorokkal, az erőszakosságokkal és az izgatásokkal. Ennek a lázbeteg orszagnak nem izgató, hanem csillapító szerekre van szüksége és az én meggyőződésem szerint igazán hazafias munkát csak azok végeznek, akik nem a szenvedélyek felköltésén, hanem azok kiegyenlítésére törekednek, akik nem a gyűlölködések, hanem a kiengesztelődések ígőit hirdetik.

Budapest, szeptember 15. A liberális polgári pártok blokkja **Egyesült Nemzeti Polgári Párt** címen megtartotta alakulását.

Elnökeivé Lovászy Mártont, Ugron Gábort és Balogh Ernőt választotta. A választmányban a kereskedők, iparosok, kisgazdák és lateinerek vannak képviselve.

Az Egyesült Nemzeti Polgári Párt a legszorosabb kooperációban van a kisgazda- és a szociáldemokrata párttal. Nagyatádi Szabó István, Mayer János, Garami Ernő, Peidl és Buchinger minden előkészítő munkálatról tudtak, velük előzetesen mindent megbeszéltek. A Nemzeti Munkapárt liberális elemei, a Károlyi-és a Radikális Párt posszibilis elemei már előzőleg elhelyezkedtek a blokkban tömörült pártok egyikeben.

Az Egyesült Nemzeti Polgári Párt természetesen csak a nemzetgyűlési választások megejtéséig szóló alakulás, programját is, tehát ennek megfelelően állapította meg. A benne egyesült pártok a következő pontokban állapodtak meg:

1. A Friedrich-kormányral és minden reakciós irányzattal szemben ellenzéki álláspont. 2. Teljes nemzeti és liberális irányu politika. 3. Antantofil politika. 4. Alakforma kérdésében a nemzetgyűlés dönt. 5. Teljes kooperáció a kisgazdakkal és a szociáldemokratákkal. 6. Teljes társadalmi beke.

A Nemzeti Polgári Párt proklamációt fog intézni a nemzethez, melyben leg súlyosabban elítéli a Friedrich kormányt az azt a politikáját, hogy kisajátítja a nemzeti jelszót, míg kormányzati eszelekedetével meg jobban romlásba dönti az országot. Ki fogja jelenteni a proklamációt az antánttal szemben azt a készéget, hogy a tömörült pártok hajlandók a kormányzást e nehéz időkben átvenni, csak hogy meghozhassák a

**teljes társadalmi békevel együtt a különbékeket is.**

A proklamáció azzal végződik, hogy kibontják a lobogót az egész országban és a legrövidebb idő alatt teljes erővel megindul a szervezkedés.

E szervezkedés első attakja Szegeden lesz, ahol vasárnap nagyjelentőségű politikai nyilatkozatok keretében történik meg az első vidéki zászlóbontás.

## Felhívás.

Felhívom mindazon villanymotor tulajdonosokat, kik motorjukat büntetés-pénzzel megváltották, hogy f. hó 17-én délelőtt hivatalomban föttétlenül, a következmények terhe mellett, az általam kiállított nyugtákkal jelenjenek meg. Megnyugtatóul közlöm a tulajdonosokkal, hogy motoruk megmarad a tulajdonukban, csak névjegyzékbe foglalás céljából szükséges a megjelenésük. Debreczen, 1919 szept. 16-án.

M. Porumbaru,  
 Rittmeister und Ingenieur,  
 a VI. rekviráló-bizottság vezetője.  
 Arany János-utca 2. szám.

## A kommunisták kiirtása a budapesti bankoknál.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A Pénzvilág jelenti: A diktatura összeomlásával eltűntek a budapesti bankokból azok a nagyhangu kommunista alakok, akik a kapitalizmus rombolói voltak és akik a vörös hadseregbe hajszolták bele a banktisztviselők százait.

A kommunista vezetők kitisztítása nem történt mindenütt simán: sok helyen botrányok játszódtak le, így a Kereskedelmi Bankban

**egy-két hangoz embert ki is pofoztak.**

Csak kamar visszakerültek a régi igazgatók címtáblái és véglegesen eltűntek a termelő biztosok, akik ellen a legtöbb helyen hivatalos vizsgálat indult meg.

Mindjárt az első napokban megalakultak bankonként a jövőtételi bizottságok azzal a céllal, hogy mindenkit felelősségre vonjanak a proletárdiktatura alatt tanúsított magatartásáért. Fegyelmi bizottságok elé kerülnek viszont azok, akik vezetőszerepet játszottak e kommün alatt.

**Ezeket az elemeket már mindenütt elbocsátották,**

illetve fizetés nélkül szabadságolták a vizsgálat tartamára.

A Kereskedelmi Bankban, ahol Biermann István bujtogatta föl a tisztikart, 90 tisztviselőt és 50 szolgát szabadságoltak. Érdekes, hogy igazolási eljárás indult meg egy igazgató ellen is. A Hitelbankban 61 ember ellen indult meg a vizsgálat, az elfogatottak közt szerepel Havas Géza is, a pénzügyi népbiztos helyettese. A Leszámitoló Bankban 20 embert bocsátottak el, köztük van Lukácsy Lajos, aki

**a vörös hadseregbe kergette be az embereket.**

A Fabanknál 24, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnál 7, a

Pesti Hazainál 4, a Pénzügyügyi központnál 1 embert bocsátottak el. A Magyar Általános Takarékpénztárban 12 tisztviselőt szabadgoltak, köztük Siklós Jenőt, aki vörös ördökkel dobatta ki a mér-

sékelt Iván Miklóst és Pesti Lipót. Az Agrárbankból 20 embert távolítottak el. A Magyar bankban, ahol a hírhedt Fonyó Anna lázított, 94 ember ellen indult vizsgálat.

## A magyar kormány új tagjai.

Bécs, szept. 12.

A „Reichspost“ című bécsi lap jelenti Budapestről, hogy a magyar minisztertanács az eddigi belügyi államtitkár, Beniczky Ödönt, belügyminiszterre nevezte. Ugyancsak ez a minisztertanács kinevezte Pekár Gyulát, eddigi kultusz-államtitkár a belügyminiszteriumpolitikai államtitkárává.

A kormányban történt változásokról még a következő tudósítást kaptuk:

Grün János pénzügyminiszter lemondása miatt a pénzügyi minisztertanács foglalkozott a pénzügyi és a még betöltetlen miniszteri tárcák betöltésével. A minisztertanács határozata alapján Gróf Somssich József követési tanácsost külügyminiszterre, Beniczky Ödön belügyi államtitkár belügyminiszterre, báró Korányi Frigyes, az Országos Köz-

ponti Hitelszövetkezet elnökét, pénzügyminiszterre, Pekár Gyula vallás- és közoktatásügyi államtitkár pedig az angol, amerikai, francia és olasz missziókkal folytatandó tárgyalások vezetésére tárca nélküli miniszterre nevezetett ki.

Mind a négy új miniszter fiatalabb magyar generáció tagja. Legfontosabb szerep vár Pekár Gyula tárcanélküli miniszterre, akinek személye a debreczenieket annyival is inkább érdekelheti, miután Pekár Debreczen szülötte. A Petőfi- és Kisfaludy-társaság tagja.

Nevét főként, mint szépirodai ismertté, de politikával is foglalkozott. A magyar képviselőháznak 18 év óta tagja. *Tíz évvel beszél.*

A kabinetben történt változásokról azonban a kormány maga nem adott ki jelentést.

## Százezrek a képrámában.

Milliomosok átsempészése a határon. — Egy budapesti hangszergyáros rémes viszontagságai. — Vándorló milliók. — Élet-halálharc a vagyonért.

Mint a sebzett szárnyasok, rebentek széjjel a proletárdiktatura kikiáltására Budapest dús-gazdag emberei. Lázias izgalommal kapkodva össze rejtett ezreiket, ékszereiket és minden elvihető értékeiket, siettek tovább állni a forró párázatu és kétségbeesztő közbiztonságu főváros környezeteiből.

A kivándorlók leginkább bizalommal voltak a wienernerustadt-i bécsi vonal iránt, amely a legkönnyebben elérhető volt a sopronmegyei Savanyukuttról, ahonnan kevésbé veszedelmes időkben másfélórai kényelmes séta után átjutni lehetett Bécsújhelyre.

Igy vetődött Savanyukutra egy ismert budapesti hangszergyáros, Sternberg Armin is, akít a tándéskormány egyenesen tusznak jelentett ki, több érdemes polgárral együtt, akiket azután egymásután tartóztattak le.

Sternbergnek

**nyolcvan darab osztrák-magyar ezrese volt a kasszájában,**

amikor megtudta, hogy milyen veszedelem vár rá. Nem sokat teketóriázott, összepakkolta az ezreket, sietett vele egy könyvkötőhöz, aki régi jóismerőse volt és tudta, hogy bizhatik benne.

Utközben sebtében sikerült vásárolnia képekből egy mintakollekciót és ezzel állított be a könyvkötőhöz:

— *Uram mentsen meg!* — ezzel szólította meg. — Mindig jóemberek voltunk egymáshoz. Az életéről, a vagyonomról van szó — mentsen meg.

Valósággal esdekelt és a derék könyvkötő megígérte, hogy rendelkezésre áll.

A mintakollekció nyolc darab képből állott. Abban állapotok meg, hogy

**minden darab kép hátlapja alá tíz-tíz darab ezrest dolgozik be a könyvkötő.**

Hozzá is látott nyomban a munkához. És verejtékes fáradozás után készen volt a — munka!... Nyolcvan darab ezres volt elrejtve mesteri művészettel a képekben olyan módon, hogy gyanut nem kelthetett a világon senkinek.

Apróbb uti kellemetlenségeket leszámítva, szerencsésen megérkezett Sternberg Savanyukutra. Lakást bérelt és a körülményekhez képest nyugodtan és jól élt egy ideig.

Amikor még jobban megismerte a helyzetet, érdeklődni kezdett, miként lehetne utlevél nélkül átjutni a határon.

Sternberg Armin megismerkedett ifju Hirschel. Megbarátkoztak és a fiatalember ajánlkozott, hogy

**kétezer koronáért átsempészi Sternberget a képekkel a együtt Ausztriába.**

Sternberg ugyanis nem volt elég óvatos és elárulta, hogy a képekben pénz van.

A fiatalember mindent megígért. A legteljesebb bizalmat keltezte, de viszont előre jelezte, hogy az ut fáradságos és nagyon kerülő lesz.

Sternberg vállalkozott bármely fáradságos utra.

A savanyukuti Grimm-szanatóriumban lakott egy rokona, akivel bizalmas volt. Ettől a rokontól huszezer koronát kért kölcsön Sternberg. Ebből az összegből szándékozott kifizetni az ifju Hirsch kétezer koronáját.

Este hét órakor elindult Sternberg vezetőjével Savanyukutra. A képeket a hóna alá vette. Mindössze egy bot volt nála még. Nem vitt magával semmi mást.

Tekervényes gyalogösvényeken haladtak holdvilágos estén a sűrű erdőben. Hirsch ment elől mindig, Sternberg utána.

Éjfélre járt már az idő, amikor felértek egy hegygerincre. Erősen kapaszkodni kellett. A fiu előbb ért fel. Megvetette a lábát, elkérte Sternbergtől a képeket, hóna alá vette, azután odanyújtotta a botja végét, hogy ragadja meg. Sternberg szót fogadott. De alig fogta meg a botot, a legény hirtelen elengedte,

**Sternberg lezuhant és néhány méterrel lejjebb ott maradt a hegyoldalon az avaron.**

A legény pedig eltűnt. . .

A hatvankét éves szerencsétlen hangszergyáros nagy nehezen feltápáskodott, majd kétségbeesett erővel felkapaszkodott a hegygerincre. A hold fényében gyalogutat pillantott meg. . . Az uton futni, majd rohanni próbált, ahogy fáradt lábai bírják és sikerült utólréni a legényt.

Nagyon meg volt lepődve a ravasz fiatal ember. De nem akarta elárulni gonosz szándékát.

— Eltévesztettem az utat — mentegetődzött — és előre szaladtam, hogy kikémteleljem a terepet. . .

És újra elindultak. Mentek újból a szinte végnélküli erdei ösvényeken. Reggel öt órakor érkeztek vissza Savanyukutra.

— Most megyek a rokonomhoz a sanatóriumba, — jegyezte meg Sternberg — és elmondok neki mindent.

A legény láthatóan megijedt. — Ne menjen, — tiltakozott — elvezetem a legrövidebb uton. Esküszöm! . . .

— Nem hiszek, — felelte Sternberg.

De most már a legény kezdett fenyegetőzni:

— Akkor feljelentem a vöröseknel!

Ez hatott. Félhat órakor reggel újból utnak indultak. Hét órakor már a Lajtánál voltak.

Itt a legény előre szaladt és beszélt a magyar őrséggel. Sternberg bizalommal volt, mert Hirsch elhitette vele, hogy ezek az örök földieik és szabadon átengedik, az osztrákokkal pedig szintén jóban van. Most már bízzék benne. — Esküdözött égre-földre, mire Sternberg végül is hitt neki és ötezer koronára emelte a tiszteletdíjat a csempészésért.

Az őrség végigkutatatta Sternberget. A motozásnál megtalálták a huszezer koronát.

**Ötszázat visszaadtak, a többi elvették.**

De ez még mind nem lett volna a legnagyobb baj, hanem mialatt a motozás folyt, a fiatal

**Hirsch hóna alá vette a képeket, rá sem hederített senkire és szépen tovább indult.**

Mire Sternberg az osztrák zsandárokhoz ért, a fianak se hire, se hamva nem volt.

Eltűnt! . . .

Az osztrák zsandárok a magára maradt Sternberget faggatni kezdték, mit akar odaát, miért szándékozik Ausztriába jutni. Itt is elmondta a meséjét, hogy vásárolni megy, de amikor kint, hogy csupán ötszáz korona van nála, visszakergették azzal, hogy meg van talán örülve? Micsoda kereskedő az, aki ötszáz koronával akar bevásárolni Bécsben? . . .

Szegény Sternberg Armin összetörtén, félholtan került vissza Savanyukutra. A rokona adott neki még kétezer koronát és egy ügyvéd segítségével mégis csak eljutott Bécsbe.

Semmi sem tart örökké. A diktatura is megbukott. . . Sternberg felszabadult. Ügyvédet fogadott és feljelentette a tolvaj asztalossegédet. A soproni rendőrség nyomozott az ügyben.

**Hirsch két házat vett.**

Egyet Savanyukuton, egyet Wiener-Neustadban.

## Gyilkosság a vonaton

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A hétfőre kitűzött esküdtzéki tárgyalást, tegnap kedden, miután most már az esküdtek kellő számban jelentek meg, megtarthatta a törvényszék. A tárgyaláson Nagy Kálmán táblabíró elnökölt.

Makula Angyel 24 éves cigányasszony állott az esküdtek előtt *szándékos emberölés büntetével vádolva*. Makula Angyel ez év január 27-én Püspökladányról Debreczenbe utazott több cigányemberrel és asszonnyal. Ezek között volt Kovács Lidia 45 éves asszony is, kivel régen haragban állott. Makula Angyel férjét, Mező Jánost, ugyanis Kovács Lidia elakarta mindenáron csábitani és folyton azzal bosszantotta, hogyha Mező János visszatér a hadifogságból, akkor hozzá fog menni lakni és nem ismeri el feleségének.

A vonatban Kovács Lidiának nagyon jó kedve volt. Dalolt. Makula Angyelt bosszantotta, hogy haragosának olyan jó kedve van. Oda ment hozzá és rákiáltott:

— Miért van olyan jó kedved? Előre örülsz valaminek!

Szó szót követett. Kovács Lidia nekiment Makula Angyelnek, a hajába ragadott. Ez megelőzőleg szalonnát evett és a kés még a kezében volt. A veszekedés hevében felemelte a kést és *markolatig Kovács Lidia mellébe döfte*. A kés a szívért érte és a szerencsétlen pár perc múlva, ott a vonatban meghalt.

A tárgyaláson a vádlott asszony beismerte bűnét. Azzal védekezett, hogy nem volt szándékában megölni Kovács Lidiát, csak védekezett, miután az megtámadta és a haját cibálta.

Az esküdtek verdiktje alapján haláltokozó súlyos testisértés büntetésben mondotta ki Makula Angyelt bűnösnek és *három évi fegyházra ítélte, melyből hét hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett*. Ugy az elítélt, mint az ügyész felebbezést jelentett be. A bíróság kimondotta, hogy az elítélt továbbra is fogságban marad.

## HIREK

### Az új őszi divat.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Az új őszi divat szerint az utcai ruhának egész szűk és egyszerűen sima szoknyája van, fent kissé behuzva és lent bősege legfeljebb 140 centiméter. A kabát *hosszu és egyenesen esik le* és csupán egy centiméter széles öv tartja össze nagyon lazán. Diszítésül *sok gombokat használnak* és különösen paszományokat és egyéb diszpántokat, melyeknek szélessége azonban legfeljebb 20 centiméter.

Az őszi és téli kabátok egészen új stílt mutatnak. Alól igen székek és mégis azért fűt a felső testrészen rendkívül *széles formát mutatnak*, miután az ujjak, mint a kimonónál bővekek és legtöbb esetben egészen a derékig vannak beszabva. Övet a felsőkabátokhoz egyáltalán nem hordanak, vagy csak nagyon keskeny formában. Mint diszítést, itt szintén sujtásokat és paszományt használnak, melyek a rettenetesen megdrágult szőrmét vannak hivatva pótolni.

Az estélyi ruha az új divatban is megtartotta a sima derekat, a szoknya rendesen gazdagon drappirozott és összehuzott, emellett hasonlóképpen nagyon szűk. Használják hozzá nagyon *sok rojt és gyöngydiszítést*, amik a ruhák lengességét jobban érvényesítik. Gyakran a rojtokat mint betéteket varrják az estélyi ruhába és színes himzéssel áthuzzák. Eredetiek a selyem rojtok, amelyek olyan sűrűek, hogy úgy néznek ki, mint a struccotoll. A kabátokon is találunk ilyen rojtdiszítést, de nem selyemből, hanem berlini pamutból készítve.

**A főispán rendelete az ármaximálásról.** Rásó István főispán tudvalevően rendeletet bocsátott ki, amelyben megállapította az élelmicikkek maximális árát. E rendeletével kapcsolatban szeptember 15-én a következő újabb rendeletet intézte Debreczen város polgármesteréhez, a megyei városok polgármestereihez és a községi előljáróságokhoz: „Az elsőrendű közszükségleti — élelmi cikkeknek — a polgári forgalomban követelhető legmagasabb ármegállapítása tárgyában 1581—1919. V. szám alatt kibocsátott rendeletem kiegészítésül rendelem, illetve kimondom, hogy a közölt ármegállapításom mint legmagasabb tekintendő, amelyen belül címek a helyi viszonyok mérlegelése alapján *alacsonyabb árakat állapíthatnak meg*, amire a felhatalmazást ezennel megadom. A helyi hatóság által megállapított árakat a helyi szokásoknak megfelelően helyiek közhírré és ellenőriztessék, hogy azt úgy az eladó, mint a vevőközönség megtartsa. Előforduló visszaélések esetén kihágási eljárás megindítása iránt intézkedjenek. Debreczen, 1919. szeptember 15. Rásó István főispán.

**A Debreczeni Egyetemi Diákasztal** (Mensa Academica)-nál az 1919-1920. tanév I-ső felében, 1919. évi október hó 1-től kezdődő hatállyal 3 ingyenes, 3 havi 50 koronát fizető, 6 havi 100 koronát fizető, 6 havi 150 koronát fizető és 6 havi 200 koronát fizető kedvezményes ebéd-vaesora hely kerül be-

## Strassnoff-Szendrei Ignác meglöpött egy terrorfiut.

Két és félmillióval elmenekült Jugoszláviába.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A háboru alatt egy igen érdekes alak tűnt föl Debreczenben: *Strassnoff-Szendrei Ignác*. Nem mondhatni, hogy a rendőrség valami nagyon örült volna neki, mert hiszen köztudomás szerint egy világhírű szélhámós lakozott *Strassnoff-Szendrei* személyében, aki 20—30 kisebb csalás után *Bauer* zágrábi érseki koadjutort csapta be, igérvén neki, hogy megszerzi számára a magyar kormánytól, sőt a pápai udvarnál is a zágrábi érsekséget. Szélhámosságát

**néhány évi börtönnel jutalmazták**

a gyönyörű fekvésű Károlyvárosi fegyházban. De hát a főpapok családja ült már máshol is. Ezek után érthető, hogy *Strassnoff-Szendrei* itt Debreczenben is 40 ezer koronáért kínálta valóban szenzációs memoárjainak kiadását, de hát vele üzletet kötni nem mutatott hajlandóságot senki sem.

A rendőrség szeme folyton rajta volt *Strassnoff*-on, aki itt igyekezett magát megbecsülni. — Érezte ugyan, hogy gyanu alatt áll. Egy ízben nagyon rejtélyes módon eltűnt egy nagyérdői nyaralóból egy 15.000 koronás ékszer. — A rendőrségen mindjárt *Strassnoff*-ra gondoltak s felhívták. Előadták neki az esetet s tapintatosan megkérdezték tőle, hogy mint „szakértő”, mit szól hozzá?

— *Nem én voltam! Ilyen bagatell-ügyekkel soh'sem foglalkoztam!* — vágta ki *Strassnoff* sértődötten. És békében is hagyta.

Innen aztán el is helyezkedett. Előbb színházi, majd mozi titkár lett Nyiregyházán. Az ilyen titkári állásokat kereste. És ilyen

alapon szerepelt a proletár-diktatura idején is, de nem bagatell-ügyekkel, hanem nevéhez méltóképen.

Mint ismeretes, Csongrád- és Csanád-megyékben terroresapatok gazdálkodtak

**és óriási sarcokat vetettek ki a lakosságra.**

Az egyik terrorista őrizte a pénzt, körülbelül négy milliót s mikor ezzel a pénzzel Budapestre megérkezett, egyik köruti szállodában vett lakást. Ebben a szállóban lakott akkor *Strassnoff-Szendrei* egy ismeretlen nevű társával. *Strassnoff* valahogyan megtudta, hogy mit őriznek szomszéd-ságában és néhány óra alatt úgy ő, mint társa már a pénzes terrorista titkárai voltak. A titkár-szerződöttesre ősi magyar szokás szerint „magnum-aldomást” ittak és a terrorista mély, borgőzös álmából másnap arra ébredt, hogy négy milliójából

**két és félmillió Strassnoffékkal együtt eltűnt.**

A nagy lopásról jelentést tett, úgy adván elő az esetet, hogy ő másnap az egész pénzt átakarta adni Szamuelyéknek. A vörös őrség megindította a nyomozást, jelentést tett a nagylopásról a belügyi népbizottságnak is és miután *Strassnoff-Szendrei* a kommunizmus alatt, mikor annyi sok fegyházviselt társa igen magas hivatalokat töltött be, még azt sem tartotta szükségesnek, hogy saját „becsületes” neve helyett álnevet használjon, a tettes kilit nem kellett nyomozni. Ellenben elfogni nem tudták, mert társával együtt, hivatalos megállapítás szerint, sikerült átjutnia — Jugoszláviába.

**Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának közleményei.** F. hó 17-én szerdán d. e. 9 órától kezdve sertésterméseket fogunk kiosztani a pénzügyi palota pincehelyiségében azon tagjaink részére, kiknek tagsági számuk 1500-tól 2000-ig szól. Tudatjuk továbbá, hogy folyó évi szeptember 21-én vasárnap d. e. fél 11 órától fél 12 óráig a tisztviselői kedvezményes színházi jegy váltására szóló utalványok kiosztását Pénzügyi palota I. emelet 10. sz. alatt újból megkezdjük és ezután minden vasárnap és minden ünnepnapon ebben az időben eszközöljük. Itt említjük, hogy a helyárak 100%-kal lettek emelve és a tisztviselői kedvezmény 33% engedmény. Dinnyét mérsékelt árban szintén árusítunk.

**A bolsevikieknél is van katonai kitüntetés.** A bukaresti L'Independance Roumaine írja: Az orosz bolsevikiek az emberek közötti osztály- és vagyonkülönbséget megszüntették, azonban nem nyulnak a katonai dekorációkhoz. Legalább is erre mutat az, hogy most megalapították a vöröszászló-rendet, amelyvel a hősi tetteket jutalmazzák.

**Tolvaj beteg.** A közközház gondnoksága jelentette tegnap a

rendőrségnek, hogy a sebészeti osztályról eltűnt egy Waller Katalin nevű beteg. Az illető tegnap engedélyt kért, hogy egy órára elhagyhassa a kórházat. De eddig nem jött vissza és az ápoló személyzet csak ekkor állapította meg, hogy a leány ellopott néhány kórházi lepedőt és beteg-társainak többrendbeli ruháját. A rendőrség nyomozza.

**Az egynapos cseléd.** Jeremiás Gézáné a napokban fel fogadta szolgálatba Czegegy András gazdasági cselédet. De már délután elbocsájtotta, mert megtudta róla, hogy lopásért büntetve volt. A cseléd el is ment, de távozásakor magával vitt több darab értékes fehérneműt, melyeket a Bádogos-utcán elköttya-vetyélt. A rendőrség keresi.

**A keresztény szocialisták mozgalma.** A keresztény szocialista párt azt jelenti hivatalosan, hogy eddig 400.000-nél több a szervezett keresztény szocialisták száma a fővárosban. Közélesen megindulnak a keresztény szocialista napilapok is és pedig Uj Nemzedék és más címeiken. Az Alkotmány megszűnik. A sajtóvállalat szervezését Bangha páter intézi.

**Dr. Szöllösi neml betegnek rendel. Hungária-épület.**

**Iskolaszolga a Kereskedő-Társulatnál alkalmazást nyer.** Pályázók jelentkezzenek Buray Zoltán titkárnál, Piac-u. 8. I. em., d. e. 9—10-ig.

**Makulatura-papír,** magyar-angol szótárak, jogi tankönyvek, jegyzetek kaphatók a Színházi Figaró hírlapirodában (ref. egyházi bérpalota).

**Szénhiány miatt néhány napig a Nagyerdői fürdő szünetel.** Ha a szén megérkezik, a nagyérdemű közönség ezuton fog értesítettetni. Az étterem állandóan nyitva.

**Francia nyelvi és gyorsírási tanfolyam.** A női felső kereskedelmi iskolával kapcsolatban rendezendő francia nyelvi és gyorsírási 3 havi tanfolyamra, amelyről már részletesen irtunk, jelentkezni lehet naponként 11—12 óráig, Egyház-tér 2. sz. alatt.

**Egy jó családból való fiu tanulóknak fizetéssel és egy kifutó fiu felvétetik Antalffyhoz.** Szent-Anna-utcai könyvkereskedés

töltésre, mely kedvezmények elnyerésére 1919. évi szeptember hó 29-ike, déli 12 óra határidővel ezennel pályázatot hirdetek. A kedvezmény elnyerése iránti bélyegtelen folyamodványok a Mensa Academica Felügyelő-Bizottságához címezve, a fenti pályázati határidőben az Egyetem Quaestori hivatalában adandók be. Elkészve érkezett, vagy hiányosan felszerelt kérések figyelembe nem vétetnek. A pályázók folyamodványukhoz csatolják: 1. Leckekönyvük hiteles másolatát; 2. szüleik társadalmi állását, vagyoni állapotát és családjuk nagyságát pontosan feltüntetve, egy éven belül kiállított hatósági bizonyítványt; 3. Törzslapot, amit minden pályázó személyesen és lelkiismeretesen pontonként kitölteni köteles. Ilyen Törzslapot hivatalos órák alatt a Quaestori hivatal minden pályázónak ad. Havi 240 korona teljes díjat fizető, vagy napi 10 korona napjegyvel étkezni óhajtó hallgatók vagy szigorlók, csak személyes jelentkezésre vannak kötelezve. Ingyenes ellátást nyert hallgatók a Mensán naponkénti ellenőrző szolgálatot teljesítenek, amiben nekik a nagyobb kedvezményt élvező hallgatók arányos beosztással segídezni kötelesek. Távollétük miatt most nem folyamodó hallgatók kedvezmény iránti kérése, egy újabb pályázat rendjén megszabott határidőben nyújtható be, a betöltetlenül maradt kedvezményes helyek elnyerésére. Debreczen, 1919. évi szeptember hó 13-án. **Dr. Láng Nándor**, tud. egyetemi ny. r. tanár, mint a M. A. felügy.-biz. elnöke.

**A mész ára.** A főispán fölfüggesztette a mész maximális árát.

### Gyógyszertárak éjjeli szolgálata.

Az alábbi gyógyszertárak teljesítik az éjszakai ügyeleti szolgálatot:  
**Szerda:** Nap, Ferenc József-ut 3  
 Aranyegyszarvu, Kossuth-utca 8. sz. —  
 Isteni Gondviselés, Homokkert-utca 109.  
 Bocskay, Czegléd-ut. 22. sz. Arany-Sas  
 Hatvan-utca 60. szám.

### Bélyeget ütnek a bolsevik katonákra.

Stockholm, szept. 16. Helsingforsból jelentik, hogy a bolsevik vörös gárdában nagy izgalom uralkodik, néhány helyen szakadásra került a sor a szovjetkormány ama rendelkezése miatt, amely szerint az összes vörös gárdistákat a balkezükön eltűntethetetlen bélyegzővel látják el, hogy a szökést, árulást meg lehessen állapítani. Azt hiszik, hogy a bolsevik kormánynak le kell mondania e rendelete végrehajtásáról.

**Ha jól akarja eltölteni az estét, úgy keresse fel a Széchenyi Mulatót.**

## ◆ SZINHÁZ ◆

### Csokonai-színház műsora:

Szerdán és egész héten **Cyranó de Bergerac**, romantikus dráma.  
 Vasárnap d. u. **Kintornás család**, népszínmű-Este **Cyranó de Bergerac**.

### Vig-színház műsora:

Szerdán és egész héten **Pacsirta**, operett.  
 Vasárnap d. u. **Mágnás Miska** operett. Este **Pacsirta** operett.

**Cyranó de Bergerac.** Komjáthy János színigazgatása idején, amelyre sokat és szívesen gondolhat vissza a debreczeni közönség, sűrűn szerepelt a műsoron a Cyranó de Bergerac. Komjáthy egyik legjobb alakítása volt a nagyorrú gall lovag, amelyet most Bihari Akos mutatott be. Nemes hűvűtőte át beszédét s itt volt a legjobb, a lyrai részek azonban már kevésbé érvényesülnek előadásában. Egészben véve azonban a Bihari vállalkozását hálásan honorálták azok, akik megjelentek az estén. Figyelmet keltett Roxan szerepében Szilágyi Ida, akit szép virágosárral is megleptek.

**Repülőgép a színpadon.** A párisi Chatalet-színház műsorán szerepel egy darab, amelyben egy repülőgép játsza a főszerepet. Egy igazi repülőgép száll be a színpadra, hogy megmentse a darab hősnőjét, aki egy háztetőn várja a szabadulást. Mondanunk sem kell, hogy a repülőgépnek nagy sikere van.

**Mit játszanak a pesti színházak?** A pesti színházak műsorán ezek a darabok szerepelnek: Vig-színház: Ocskay brigadéros (Kardoss Géza játsza egyik főszerepet), Pygmalion, Papa. Magyar színház: Szókimondó asszonyosság, Warren mestersége. Királysínház: Pílagó főhadnagy. Városi színház: Lili bárónő. Radách színház: Holnap reggel. Az opera megnyitása szeptember 16-ra volt kitűzve Bánk bánnal.

**A debreceniek fogadtatása Marosvásárhelyt.** Borosnyai Kató naivát és Sereg Marcsa szubrettet rendkívül melegen fogadta a marosvásárhelyi közönség. Borosnyai Katóról megállapítják, hogy nem egy dadogó kezdő, hanem már kiforrott, rutinos színész. Sereg Marcsa pedig friss fiatalságával, kedveségével, szimpatikus megjelenésével hódít.

**Viszhang.** A proletárdiktatura idején Király Ernő énekelte a színpadon: „Kalifornia vágyom...“  
 A közönség soraiból erre egész tömeg kiáltotta:  
 Mi is!

**Debreczen legújabb szórakozó helye a Bika mozi helyiségében megnyitott varieté.** A budapesti varieté-művészek legújára mutatkozott be a megnyitott előadás. A varieté vezetőségének célja — anyagi áldozatokat nem sajnálva — mennél tökéletesebb és nívósabb előadásokat produkálni, hogy a közönséget mennél teljesebben kielégítse. A megnyitott előadás közönsége zajos elismeréssel jutalmazta a szereplőket. A mai előadás kezdete fél 9 órakor. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig. Pénztárnyitás délután 5 órakor.

**Nagyon jól mulat, ha Sarkady Vilmos pompás műsorát meghallgatja a varietében.**

**A legújabb pompás táncokat mutatják be a varietében** Rose Pattore és Szilágyi Juci.

**?? Leo ??** csodás mutatványai a varietében.

### Arany-Bika Mozi

Szerda, Csütörtök  
 szeptember 17., 18-án:

### Mozi Varieté.

Sarkady Vilmos, Szilágyi Juci,  
 Szepessy Sándor, Rose Pattore,  
 Révész Eta, Szép Bözsi,  
 ?? Leo ??

Előadás kezdete fél 9 órakor.

**Cenzurat de Sublocotenu**  
 Somesian.

## ◆ SPORT ◆

### Budapesti bajnoki mérkőzések

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Nagy érdeklődés közepette indultak meg Budapestben a bajnoki mérkőzések. A bajnokság favoritja ezúttal az MTK, bár néhány elsőrangú játékos Németországban maradt, de kitűnő tartalékaival teljesen pótolta őket.

Részletes eredmények: MTK—MAFC 9:0 (4:0) az MTK a legnagyobb könyörűséggel győz a Műegyetemi csapat fölött, anélkül, hogy magát megerőltetné. Schlosser kitűnő formában van és egy maga három goalt rugott. 5000 néző.

**FTC—Vas- és Fémmunkások 1:0 (1:0).** A vasasok teljesen egyenrangú ellenfele voltak a FTC-nek. Az FTC-ben játszott Kiss Béla, a DTE egykori centerhalfja is. Az FTC goalját Nemes centerből Kovács lötte. 8000 néző.

**TTC—MAC 1:0 (1:0).** A felfüggesztett Bodnár, Kunst és Felkes nélkül játszó MAC nivótlan játék mellett szenvedett vereséget a lelkesen játszó terézvárosiaktól. A TTC goalját Hegyi rugta 11-esből az I. félidő 45. percében.

**Kispesti AC—BTC 3:2 (2:0).** Az első félidőben gyengén játszó BTC a második félidő elején erős tempót diktálva kiegyenlített, azonban a kapus — Stier — hibájából Kispest megszerzi a győztes goalt és védelembe vonulva megakadályozza a BTC-t a kiegyenlítésben.

**III. ker. TVE—UTSE 2:0 (1:0).** A III. kerület a már 4. percben megsérült Hönich II. nélkül 10 emberrel is biztosan nyerte a mérkőzést. Az I. osztályba most bekerült UTSE csatársor mezőnyben szépen dolgozott, de kapu előtt sokat hibázott.

**Törekvés—BAK 1:0 (0:0).** A BAK volt a jobbik csapat, de rengeteg goalhelyzetét nem tudta kihasználni, sőt Károly III. üres kapunak is mellé lött.

A bajnokság állásáról különben a Sporthírlap legújabb száma az alábbi kimutatást közli:

### I. osztály.

Csapat	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Vesztett	Adott goalt	Kapott goalt	Pontszám
1. MTK	3	3	—	—	23	2	6
2. UTE	2	2	—	—	5	6	6
3. Kispest	2	2	—	—	7	3	4
4. TTC	2	1	1	—	1	—	3
5. FTC	2	1	1	—	4	3	3
6. Törekv.	1	1	—	—	1	0	2
7. BTC	2	1	—	1	5	3	2
8. III. k. TVE	2	1	—	1	2	2	2
9. MAC	2	—	1	1	3	4	1
10. Vasas	2	—	1	1	—	1	1
11. UTSE	2	—	1	1	—	2	1
12. 33 FC	2	—	1	1	—	3	1
13. NSC	2	—	—	2	2	15	—
14. MAFC	2	—	—	2	1	13	—
15. BAK	2	—	—	2	—	3	—

**Payer busan bandukol hazafelé.** Payer, az FTC híres Payere, indította meg tudvalevőleg a magyar játékosok elszármazását Bécsben. Payer azonban megjárta. Már is kiesett a WAC első csapatából. A WAC ugyanis túrára indult Payerrel, de teljes balszerencsével. Előbb Innsbruckban győzték le a WAC-ot Payerrel 5:2-re, majd a Münchener Turnverein 1860. előtt kapitulált 2:1-re. Payer gyöngén, lélek nélkül játszott s ezért a WAC már be sem állította csapatába a Wacker elleni bajnoki mérkőzésen. Hamar leáldozott tehát Payernek, akit utóért a sport igazságszolgáltatás. Payer már busan bandukol hazafelé.

**Barátságos mérkőzés.** Szerdán délután 5 órakor a KASE ügétversenyterei pályáján a DMTK I. csapata a Bank és Biztosítók csapatával barátságos mérkőzést tart, melyre tréningjegyek érvényesek. Ezen két csapat első találkozása igen érdekes sport eseménynek ígérkezik, melyre nagy az érdeklődés. Villamos közlekedésről — délután 4 órától — gondoskodva van.

### Eladó ingatlanok:

50 hold föld rendkívül olcsó áron. Bihardiószegen 6000 négyszögöl szőlő, gyümölcsös; épület: 2 szoba, konyha, borház, 6 lóra istálló, 2 kőpince, permetező, sajtó hozzávaló edényekkel, jó vízi kut; várható 40 hektó terméssel. Ára 110,000 korona.

Hatvan-utca 61. sz. ház. „Mercur” szálloda.

Üzlet letéppéssel átadó, — lakóházzal, mellékkeliséggel.

Hadházi-ut 8. sz. ház, hentesüzlettel. Azonnal beköltözhető.

Értekezni **BALOGH LAJOS** magánkutató, ingatlanforgalmi és keresk. irodájában, Mester-u. 9.

A tiszántuli ref. egyházker. püspökétől.

2747—1919. szám.

### Pályázati hirdetés.

Boldog emlékeztető Hegyi Mihályné menyasszonyi hozomány céljaira tett alapítványából az 1919. évben két 500—500 koronás segély lévén kiadható, annak elnyerésére pályázatot hirdetek. Pályázhatnak Debreczen városban született, szegényebb sorsú, protestáns vallású, művelt családok leánygyermekai. Születési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények folyó évi november hó 15-ig adandók be a püspöki hivatalba. A segély — felvétel esetén — az egyházi házassági (esketési) bizonyítvány felmutatására az egyházkerületi pénztárban lesz kifizetve.

Debreczen, 1919 aug. 28-án.

**Dr. Baltazár Dezső,**  
 püspök.

## Tarr Mihály

törv. bej. czég  
 általános ügynökségi irodájában Király-utca 2. sz. alatt

Előjegyzésben vannak örök áron több kisebb-nagyobb családi és bérházak, kerti és telepi szőlők, konyhakertészetre alkalmas területek.

Elfogad megbízásokat bármily természetű kisebb-nagyobb bérházak, földek eladása, vétele vagy bérlete közvetítésére, lakások kiadására, házasság közvetítésére feltétlen diszkreció mellett, mint a milyenek jelenleg is előjegyzésben vannak, valamint kölcsön-szerzésre, illetve közvetítésére.

Száraz tűzifa, bármily mennyiségben, bármikor megrendelhető Helybéli meghívásra házhoz azonnal megyek!

Vidéki megbízásnál válaszbélyeg melléklendő!

Figyelmes és lelkiismeretes kiszolgálásról kezeskedem.

Ívitalos órák: délelőtt 9—12-ig, délután 2—6 óráig.

## Eladó!

Vénkertben, villamos mellett, házépítésre kiválóan alkalmas, kisebb-nagyobb szállós-telek.

Kerekes-telepen házhelyek.

Vágóhid mellett telkek.

Értekezni lehet: dr. Hódy Béla ügyvéddel, Piac-utca 77. szám.

## APRÓHIRDETÉSEK

Hirdető közönség szives figyelmét felhívjuk arra, hogy a lapunk részére szánt hirdetéseket déli 12 óráig sziveskedjék feladni, mert 12 óra után nem áll módunkban azt elhelyezni. Kiadóhivatal.

## LEVELEZÉS

Jó Pajtások jelgére levél van. 1684

Férjhez mennék intelligens fiatalemberhez, kinek pár 100,000 koronája van. „Warum bist du schön?” jelgére kérem a leveleket a kiadóba. 1688

## KERESLET

Okleveles nyelv- és zenetanár (angol, német) otthont keres uri háznál, esetleg tanítás ellenében. Ajánlatokat „London” címre a kiadóhivatalba. 1687

## AJÁNLAT

Román nyelvre mindentéle kérvényeket írok és fordítok egésznap. Halmovits, Szent Anna-utca 58. 1667

Román és magyar nyelven írok kérvényeket. Kandia-utca 8. sz. 1662

Román nyelvre írok és fordítok bármiféle kérvényeket Ogonovsky, Kossuth-utca 11., Dr. Ballay iroda. 1673

## ELADÁS

Péterfia legszebb helyén egy ház, 1200 négyszögöl telekkel, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó ház: Széchenyi-ut 13., terület 1345 □-öl. 1656

Varga-utca 19. számú új adómentes, minden kényelemmel ellátott nagy családi ház eladó. Értekezni Kigyó-u. 34. szám alatt, délután 3-ig. 1671

Eladó kerti lakás, nyári és téli lakásra alkalmas beköltözhető 3 szobás lakással, mellékkeliségekkel, 780 □-öl szőlő és gyümölcsös kerttel, nagy gazdasági udvarral. Széchenyi-kert, Erőss Lajos-utca 6. sz. 1677

Eladó ház: 3 szoba, konyha, 95 darab gyümölcsfa, 1100 □-öl földdel. Boldogkert, Egytelkert-utca 24. sz. 1686

Felelős szerkesztő:

**Dr. SZATAI FERENC.**

Kiadja:

Debreczen szab. kir. város és a Tiszántuli reform-egyházker. könyvnyomda-vállalata.